

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' ויגש ט' טבת תשפ"ד

החברותא בטען פנימי לחברים גליון מס' 723

פנינים יקרים

ואתם עלו לשלום אל אביכם, ויגש אליו יהודה וכו' (מד, יז-יח) יהודה היה סבור מתחילה שבעוון הרחקת יוסף מאביהם מצא האלקים עוון כזה שבנימין ילקח מהם בנגוד לרצונם, אמנם לפי זה היה ראוי שכל האחים יהיו עבדים וכששמע יהודה הוא יהיה לי עבד ואתם עלו לשלום אל אביכם, כששמע שיוסף רוצה שרק בנימין יהיה עבד הבין שזהו בגין איזה חטא של בנימין עצמו לכן ויגש אליו יהודה וכו'. (העמק דבר) **ויגש** אליו יהודה וכו' (מד, יח) כתוב במשלי (ו' א') בני אם ערבת לרעך תקעת לזר כפיך וגו' עשה זאת אפוא בני והנצל כי באת בכף רעך לך התרפס, פרש"י הכנע לפניו כאסקופה הנרפסת והנדרסת לכן ויגש אליו יהודה והפיל עצמו לרגלי יוסף וקבל מלכותו ואדנותו. (מעם לועז)

ידבר נא עבדך באזני אדני (מד, יח) יהודה ביקש שהשיחה הנוכחית תהיה באזני אדני, דהרי יהודה מבקש לנצח את יוסף לשנות את אשר חפץ לקחת את בנימין לעבד ואם יהודה יצליח לשנות יאשם כנוצח למלך ע"כ ביקש שהשיח יהיה באזניו ואז לא יהיה לו דין נוצח. (אוה"ק)

כי כמוך כפרעה (מד, יח) פרש"י חשוב אתה בעיני כמלך, כלומר אעפ"י שנראה שאני מדבר בדבור קשה אל יחר אפך כי באמת אתה חשוב בעיני כמלך ורק מרוב שיחי ומרורתי אני מדבר כך. (משכיל לדוד)

אם לא ירד (מד, כג) אע"פ ששמעת טענותינו האמיתיות בכ"ז גזרת עלינו ברצון פשוט ובקנס שנביאהו. (ספורנו)

ונפשו קשורה בנפשו (מד, ל) כשתי תרגומים שקשורים זה בזה וישוּמט השועל אחד מהם חבירו נמשך אחריו והבן. (שכל טוב)

ונפשו קשורה בנפשו (מד, ל) אונקלוס תרגם ונפשיה חביבא ליה כנפשיה, דרך משל לשבר את האוזן והמכוון אוהב אותו כנפשו תכלית הדבקות וההתקשרות נפש בנפש, מזה תבין שעור מצות ואהבת לרעך כמוך... (מרפא לנפש)

כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי (מד, לג) דבר זה צריך כל יהודי לומר לעצמו איך אעלה אח"כ אל אבי שבשמים וימי הנעורים אינם אתי, ועוד כל אב בישראל צריך לומר לעצמו איך אעלה אל אבי שבשמים והנערים הרכים אינם מאחר שלא חנכתי אותם כראוי על ברכי התורה והיראה. (מעניה של תורה)

ולא יכול יוסף להתאפק (מה, א) בזה שאמר יהודה ישב נא עבדך זו היתה הסיבה לחמלת יוסף עליהם כי ראה שהאחים שוים באהוותו שמסרו נפשם עליו, ולכן לא יכול יוסף להתאפק. (בראשית זוטא)

ולא יכול יוסף להתאפק (מה, א) ויקרא בקול גדול הוציאו כל איש מעלי כדי שלא יבושו אחיו על מכירתם. (בכור שור)

הוציאו כל איש (מה, א) תרגום אונקלוס אנש, הכולל גדול וקטן וזכר ונקבה. (מרפא לשון)

אני יוסף העוד אבי חי (מה, ג) תימה הלא שאל אותם כבר לעיל (מג, כז) השלום אביכם הזקן אשר אמרתם העודנו חי ומדוע הוסיף עוד פעם לשאול? בטור תירץ דעכשיו שאלם על בריאותו אי נמי מתחילה שאל על ידי מליץ ועכשיו חזר ושאל לשמוע מפייהם, אי נמי לא שאל אלא להכנס אתם לדבור. (שערי אהרן)

ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו (מה, ג) אמר רבי יוחנן ווי לנו מיום הדין ווי לנו מיום התוכחה ומה יוסף כשאמר לאחיו אני יוסף לא יכלו אחיו לענות אותו כשהקב"ה עומד לדין על בראיו על אחת כו"כ. (רכנו בחיי - תנחומא)

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

התפילה היא הכנעת הלב והשתתפות עם צרת השכינה על הגלות הארוכה של עם ישראל. וזאת היא התפילה הנלבבה מעומק הנפש שרק הקב"ה בכבודו ובעצמו שומע ואינה עוברת דרך המלאכים, כי המלאכים מכירים רק אותיות של תפילה. ורק השי"ת יודע מחשבות והשתוקקות הלב של קוראיו שזה לפניו כריח ניחוח של קורבן ועולה בחינת אש תוקד מופשט מכל פניות ורגש עצמיות. ומקרב לב ונפש אני מאחל לו בריאות טובה ורפואה שלימה רוב נחת ושפע ברכה והצלחה. ונשכה לשמוע ממנו תמיד בשורות טובות, אכ"ר. ביקרא דאורייתא, דוש"ט כל הימים.

יתברך ואז נכנענו לו בשלימות בבחינת "וחטאתי נגדי תמיד" (תהלים נא, ה), ואז אפשר להעלות את כל הנצוצות של דור האחרון של עקבתא דמשיחא כי אז הופך להיות כאבנו כאב וצער של השכינה אשר נמצאת תמיד אתנו בגלותנו הארוכה ועל ידי עבודתנו להכיר את האמת שלנו נזכה להיות זוכים ומזכים גם את גאולתם של הנשמות הערטייליות לצאת מן המסגר ואז יבוא משיח צדקנו ונזכה לאור שבעת הימים ולימים של "איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו" ויקבץ נדחנו מארבע כנפות הארץ במהרה בימנו אכ"ר. דרישת שלום נלבבה לבניו היקרים ולבתו ולכל בני משפחותיהם שיחיו ואני מאחל למעכ"ת בריאות טובה ורוב נחת וברחבת הדעת ויזכה להפיץ מעינותיו חוצה אכ"ר. ברגשי ידידות ואהבה רבה דוש"ט כל הימים ביקרא דאורייתא...

ב"ה, ירושלים ת"ו, חשון תש"מ.
שלומים מרובים לכבוד ידידי היקר....
ברוקלין נ.י.
אחרי מבוא דרך הברכה והשלום באה"ר ובכבוד הראוי.
לנכון קיבלתי שורות מכתבו אשר קראתי בתשומת לב יתרה, והוא מבקש על אותיות התפילה שיהיו שגורות בפיו, וברי זו בקשה רוחנית שאי אפשר לקטרג עליה כלל. והשומע תפילת כל פה יתן לו מענה לשון ופיו ימלל תהילות ה' כאוות נפשו. ואבקשו מאד שלא יצטער כלל על קושי מבטאו, כי התפילה האמיתית, היא תפילת הלב, שכל התפילה היא עבודה שבלב. ועיקר

ב"ה, ירושלים ת"ו, חשון תש"מ.
לכבוד ..... פארסט הילס, נ.י.
אחרי מבוא דרך הברכה והשלום באה"ר והכבוד הראוי ליראי ה'.
וכאשר קירב אותנו השי"ת יחד להיות כל אחד סיבה בשביל חברו, כך שולח תמיד השי"ת סיבות לבני אדם לעוררם מתרדמתם ולשוב אליו כדי שיוכל לגאלם, רק ישנם קטרוגים על האדם מן הפגמים שפגם שמסתיר ממנו ראות הסיבה נכוחה, ועל ידי כך היה מונע מעצמו יסורין שתכליתם גם הם לעורר את האדם לשוב אל השי"ת. ובעוה"ר, המצב בארצנו הוא מבהיל מאד עם היוקר הנורא המאמיר מיום ליום, ושאר תחלואי הזמן בכלל ובפרט, ה' ירחם. וכל זאת מאת ה' היא זאת להתעורר אליו, כדי שניכנס לדרכי האמונה הפשוטה שהיא דרך אבותינו להכיר מך ערכנו ואפסיותנו אשר אין לנו שום אחיזה ויסוד אלא שורש חיותו

ב"ה, ירושלים ת"ו, חשון תש"מ.
לכבוד.... ברוקלין נ.י.

שלום וברכה וכל טוב.

לנכון קיבלתי וקראתי בתשומת לב הראויה
מכתבך מיום כו' אלול תשל"ט, ושמחתי
לראות בין שורותיו את הרגיעה שקיבלת
בתוך המאבקים העוברים עליך מסערת
הזמן, ונראה שהשהייה כאן בארצנו הק'
השפיעה עליך השפעה לטובה.

ואחד מעקרי העבודה הוא לדעת שאין
להתיימש בשום אופן מהנפילות הרבות
שאדם נופל בהן מטבע ברייתו. כי עצם
מציאותו הוא מציאות נפילה. ואין להתפחד
מזה או להתיימש מזה. משום שעל ידי כך
מתגלית מציאות ה' סומך נופלים. באותה
שעה שהאדם חוגר עוז ומודה על נפילתו
בלי שום תירוצים או התגלגלות האשמות
על הזולת. או אז נפקחו עיניו לראות
שהזולת לא היה אלא סיבה שלוח אליו מן
השמים להתעורר על מידותיו, להכיר בהם,
לפשפש בהם ולהפכם לטובה, לריח ניחוח
לפני ה'. ואז כל העולם כולו כדאי הוא לו כי
הגיע בכך לתכליתו האמתית ותקון נפשו.

גם היסורין הבאים לפעמים אל האדם, הם
סיבות שלוחות מאת השי"ת לעורר את
האדם למען טובתו הנצחית אשר מי שיש לו
הדעת האמתית יכווין עצמו להקשיב
ולשמוע בקול הכאב כדי שיזכה להגיע
להבחינה של "מבשרי אחזה אלוה" (איוב יט,
כו), ואז גם תהיה תפילתו נכונה לפני השי"ת
שיאיר לו הדרך לסעדו ולעמוד לימין צדקו
במלחמת הקיום ולעמוד בהבחירה בשעת

הנסיון שהיא שעה סגולית ושעה רוטטת
כאחת שמעלה ומטה רוטטין אז על האדם
שיהיה זוכה ומזכה לבחור בטוב שהיא
ההכנעה המוחלטת בפני כל, והופך לטוב
ונכלל בטוב ונעשה משכן להשראת הנפש,
שזהו העידון הגדול שאין למעלה הימנו
כלל.

אני מבקש מאד שתתאזרי בסבלנות בנוגע
למצב בנך היקר מר....ג"י, כי בוודאי הגעת
כבר להבנה שזה תלוי הרבה בך ובעבודה
על תיקון המדות, כי ע"י כך את יכולה
להאיר בו להתעורר מעצמו לשוב לדרך
הישר והטוב, אחר שאת אמו ואין קשר יותר
קרוב מזה. ואקוה לשמוע ממנו בשורות
טובות. השי"ת גם ישלח רפואה שלמה
לבתך הצעירה הסובלת מהדלקת הכרונית
שלה באף והזכירי אותה בתפילותיך והשי"ת
שומע תפילת כל פה ברחמים ישלח לה
עזרו מקודש אמן כן יהי רצון.

אני מאחל לך ולבעלך שליט"א ולכל בני
משפחתך בריאות טובה ורוב נחת ואושר
ויתן לכם ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם,
ותזכו לעשות תמיד פעלים לצדקה וחסד
לתמוך ביד עניים אשר בארצנו הק', אשר
דבר זה חביב מאד בעיני השי"ת שהוא
תומך העניים, ובזכות זה תצאו מכל
המסגרים והמצרים והשי"ת ימלא כל
משאלות לבבכם לטובה אמן כן יהי רצון.
דרי"ש נלבבה לבעלך שליט"א ולכל משפ'
שיחיו.

בכבוד רב...

המשך פציצים יקרים

אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרימה (מה, ה) ויאמר אני יוסף אחיכם, אנהוג בכם בדרך אחוה, אשר מכרתם אותי מצרימה כלומר אע"פ שאתם מכרתם אותי מצרימה. (לקח טוב)

ולהחיות לכם לפליטה גדולה (מה, ז) הוא שאמרו רז"ל עתיד היה יעקב אבינו לירד למצרים בשלשלאות של ברזל אלא שזכותו גרמה לו וכן הוא אומר (הושע יח) בחבלי אדם אָמַשְׁכֶּם בעבותות אהבה. (לקח טוב)

ועתה לא אתם שלחתם אותי (מה, ז) יוסף אמר לאחיו הן אמת כי בשעת מעשה אשר מכרוהו והיו הדברים זרים בעיניו אכן עתה אחר ראותו כל הנמלך מירידתו למצרים ידע כי המעשה היה מאת ה' והם שליחותו יתברך עשו ולא שליחותו עצמם, ובזה אין מקום לשמור להם איבה ולא להרחיק מדת האחוה מהם. (אוה"ק)

וישבת בארץ גושן (מה, י) הטעם שהושיב אותו בארץ גושן לפי שארץ גושן היא נקיה שבשעה שלקח פרעה את שרה נתן לה במתנה את ארץ גושן ומאז שורה הקדושה במקום הזה בזכותה של שרה. (מעם לועז)

פן תורש (מה, יא) במלת תורש הואו היא תמורת יו"ד השרש ושרשו ירש, שרש זה כולל ג' ענינים א. ענין ירושה כמו וירש ישראל את יורשיו, ב. ענין גירושין כמו ואם לא תורישו, ג. ענין מסכן ודלות כמו מוריש ומעשיר. (באר רחובות)

כי פי המדבר אליכם (מה, יב) הדברים אינם מובנים, הכוונה ללשון הקודש והנה עיניכם ראות כי אני המושל ומגיד לכם מפי כי אני אחיכם ומצוה להוריד את אבינו ולכלכלו, אם כן תגידו לאבינו את כל אשר ראיתם בעיניכם ותמהרו להורידו אלי כי הדברים אמת שיש בי הכח להצילו ולהחיותו ברעב. (מתוך רמב"ן)

כי פי המדבר אליכם (מה, יב) פרש"י בלשון הקודש, תכירוני בצורתי שאתם רואים ותכירוני גם בלשוני כי פי המדבר אליכם בלשונכם ועד עתה היה המליץ בינותינו שהייתי מכסה עצמי מכם. (רד"ק)

ויבך עליהם ואחרי כן דברו אחיו אתו (מה, טו) פרש"י מאחר שראוהו בוכה ולכו שלם עמהם, וכן כתב בבאר היטב או"ח תקפ"ד ס"ק ג' דהאריז"ל נהג לבכות בר"ה ויוהכ"פ ואמר כי מי שאינו בוכה אין נשמתו טובה ושלימה. (שערי אהרן)

וייטב בעיני פרעה וכו' (מה, טז) סבורים היו שאינו מיוחס אבל אח"כ שנודע להם שלא עבד מלך עליהם אלא בן גנוסים וייטב בעיניהם.

ויחי יעקב וגו' (מ"ז, כ"ח) לכאורה למה לא נכתב ויחי ישראל? אך הרמז ע"י יעקב - 'עקב' היא הענוה כמש"ה (משלי כב, ד) עקב ענוה יראת ה', עי"ז הוא עיקר החיות מהיו"ד, ולזה רמז 'יעקב' היינו יו"ד עקב... (נעם אלימלך)

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה וגו' (מ"ז, כ"ח) דהיינו שנתן לב להבין כי חי החיים שהוא נקרא יעקב שבכל עקב ושפלות שם הוא יתברך, אשכון את דכא והוא בארץ מצרים בכל מיני צער ומיצר והוא תואר י"ז שנה מספר שם הקדוש אהי-ה גמטריה י"ז שם של חסדים וגבורות, והטוב המגיע לאדם הוא החסדים והצער הוא מצד הגבורות א"כ שם שמו יתברך שוכן, וזהו ויהי שנתבטל אז הצער כשנותן דעתו להבין והבן. (תולדות יעקב יוסף)

ויאמר אליהם יוסף אל תיראו כי התחת אלקים אני, - ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטובה (נ', י"ט-כ) יש לדקדק בתחלה משמע שאינו יכול להרע להם ואח"כ משמע שאינו רוצה לעשות להם רע. ונראה לי שהפירוש כך הוא אל תיראו כי התחת אלקים אני שאדע שהרעה שאעשה לכם תהיה רעה לחלוטין כי אולי תתהפך הרעה לטובה כמו שאתם חשבתם עלי לרעה ואעפ"כ אלקים חשבה לטובה ולכן אל תיראו. (יסוד התורה להר"ב מאסוב)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050
02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477
ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

